

به نام خدا

دانشگاه علم و صنعت ایران

دانشکده مهندسی کامپیوتر

استخراج پس زمینه تطبیقی
با استفاده از الگوریتمهای ژنتیک
در کنترل خودکار ترافیک شهری

سید هاشم داورپناه

پایان نامه کارشناسی ارشد

در رشته

مهندسی کامپیوتر - هوش مصنوعی و رباتیک

استاد راهنما: دکتر محمود فتحی

اسفند ماه ۱۳۸۲

چکیده

سیستم های نظارت کیفی و کمی خودکار ترافیکی نقش ارزنده ای را در کنترل هرچه بهتر ترافیک ایفا می کنند. در این میان سیستم های بینایی کامپیوتر با بهره گیری از الگوریتم های پردازش تصویر و با تفکیک اشیاء متحرک از تصویر پس زمینه در هر لحظه می توانند در جمع آوری اطلاعات مورد نیاز بسیار مفید واقع شوند.

در این پایان نامه با بهره گیری از تجربیات گذشته در این زمینه، تلاش گردیده است تا ضمن بکارگیری از الگوریتم ژنتیک به منظور تنظیم هر چه بهتر پارامتر ترکیب تصویر پس زمینه جدید و تصاویر پس زمینه تخمینی قبلی و با بهبود، تصحیح و اعمال تغییرات و ابداعاتی در شیوه های پیشین، به یک روش جدید، مناسب و مؤثر جهت استخراج تصویر پس زمینه تطبیقی بصورت بلادرنگ و کارا در صحنه های مختلف ترافیک شهری دست یابیم.

این پروژه بصورت عملی و با در نظر گرفتن امکان دریافت تصاویر از دوربین های آنالوگ نصب شده در بزرگراهها و چهارراههای شهر تهران بصورت نرم افزاری پیاده سازی شده است.

کلید واژه ها:

ترافیک، پردازش تصویر، الگوریتم ژنتیک، پس زمینه تطبیقی، سیستم های بلادرنگ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	فصل اول: مقدمه
۴	مقدمه
۷	فصل دوم: سیستم های نظارت خودکار ترافیکی
۸	۱-۲ مقدمه
۹	۲-۲ جمع آوری اطلاعات ترافیکی
۱۱	۳-۲ سیستم های نظارت ترافیکی مبتنی بر پردازش تصویر
۱۱	۱-۳-۲ سیستم های تحلیل گر ترافیک به روش شبیه سازی حلقه های مغناطیسی
۱۲	۲-۳-۲ سیستم های تحلیل گر ترافیک به روش نظارت بر خطوط ترافیکی
۱۳	۳-۳-۲ سیستم های تحلیل گر ترافیک به روش دنبال کردن خودرو
۱۴	۴-۲ ساختار یک سیستم کنترل ترافیک
۱۵	۵-۲ جمع بندی
۱۶	فصل سوم: الگوریتمهای ژنتیک و بهینه سازی پارامترها
۱۷	۱-۳ مقدمه
۱۷	۲-۳ الگوریتم ژنتیک
۱۸	۱-۲-۳ ویژگیهای الگوریتم های ژنتیک
۲۱	۲-۲-۳ فلوجارت کلی الگوریتم ژنتیک
۲۲	۳-۲-۳ کدینگ پارامتر
۲۳	۴-۲-۳ ساختار الگوریتم ژنتیک

۲۴	۵-۲-۳	مراحل اجرای الگوریتم
۲۴	۶-۲-۳	توضیح مراحل مختلف الگوریتم
۳۲	۷-۲-۳	پارامترهای الگوریتم
۳۲	۱-۲-۳	شرط خاتمه
۳۳	۷-۳	نکاتی در مورد الگوریتم ژنتیک
۳۴	۸-۳	اصلاح عملیات ژنتیک
۳۶	۹-۳	جمع بندی
۳۷		فصل چهارم : استخراج تطبیقی تصاویر پس زمینه
۳۸	۱-۴	مقدمه
۳۸	۲-۴	روشهای استخراج تصویر پس زمینه
۳۹	۱-۲-۴	متوسط گیری از N فریم متوالی
۳۹	۲-۲-۴	محاسبه مد بین N فریم متوالی
۴۰	۱-۲-۲-۴	الگوریتم تخمین پس زمینه با استفاده از برد امتیازی
۴۲	۲-۲-۲-۴	تخمین پس زمینه پروژه نظارت تصویری ترافیک Yung و همکارانش
۴۲	۳-۲-۴	روش تهیه تصویر زمینه ثابت بوسیله کلاسه بندی سطوح خاکستری
۴۴	۴-۲-۴	استفاده از تابع گوسی برای تخمین نقاط زمینه
۴۴	۱-۴-۲-۴	روش تخمین پس زمینه Chir Stauffer و همکارانش
۴۷	۲-۴-۲-۴	روش تخمین پس زمینه تطبیقی Bowden و KaewTrakulPong
۴۷	۵-۲-۴	روش تخمین تصویر پس زمینه با استفاده از فیلتر کالمن

۴۸	Dashan Gao روش تخمین پس زمینه
۵۰	Karmann روش و همکارانش
۵۰	Boninsegna روش و همکارانش
۵۱	Queensland روش آقای Butler و همکارانشان از دانشگاه
۵۲	تخمین پس زمینه با استفاده از ماتریس باینری تغییرات
۵۳	Chien روش آقای و همکارانش
۵۳	Surendra Gupte روش آقای و همکارانش
۵۴	سایر روشها
۵۵	جمع بندی
۵۶	فصل پنجم: روش پیشنهادی
۵۷	مقدمه
۵۸	شرایط اجرای پروژه
۵۸	مراحل کلی الگوریتم
۶۰	مقدار دهی پارامتر ترکیب با استفاده از الگوریتم ژنتیک
۶۲	انتخاب روش کد بندی کروموزومها
۶۳	ارزیابی و تابع شایستگی
۶۵	انتخاب شیوه انتقال بهترین کروموزوم در هر نسل
۶۷	ایده Elitism
۶۷	عملگرهای برش و جهش

۶۸	۵-۵ تعیین حد آستانه
۷۰	۶-۵ استخراج تصویر پس زمینه تطبیقی
۷۰	۱-۶-۵ استخراج ماتریس ماسک شیء
۷۱	۲-۶-۵ استخراج تصویر میانی
۷۲	۳-۶-۵ استخراج تصویر زمینه نهایی
۷۴	۷-۵ مقداردهی تصویر پس زمینه اولیه
۷۴	۸-۵ جمع بندی
۷۵	فصل ششم : نتیجه گیری و پیشنهادات
۷۶	۱-۶ مقدمه
۷۶	۲-۶ نتایج بدست آمده
۸۳	۳-۶ پیشنهادات ادامه کار
۸۳	۴-۶ جمع بندی
۸۵	پیوست ها
۸۶	شرح عملکرد برنامه استخراج پس زمینه تطبیقی
۸۹	مراجع و منابع

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۳	فصل اول: مقدمه
۷	فصل دوم: سیستم های نظارت خودکار ترافیکی
۱۵	شکل (۱-۲) ساختار یک سیستم کنترل ترافیک
۱۶	فصل سوم: الگوریتمهای ژنتیک و بهینه سازی پارامترها
۱۹	شکل (۱-۳) مقایسه ای بین بعضی از روشهای بهینه سازی
۲۱	شکل (۲-۳) فلوچارت الگوریتم ژنتیک
۳۷	فصل چهارم: استخراج تطبیقی تصاویر پس زمینه
۴۱	شکل (۱-۴) بلوک دیاگرام الگوریتم برد امتیازات
۵۶	فصل پنجم: روش پیشنهادی
۵۹	شکل (۱-۵) مراحل کلی الگوریتم استخراج پس زمینه
۶۴	شکل (۲-۵) در حالت متفاوت از یک صحنه ترافیکی با حجم ترافیک متفاوت
۶۴	شکل (۳-۵) دو حالت متفاوت دیگر از یک صحنه ترافیکی با حجم ترافیک متفاوت
۶۶	شکل (۴-۵) گراف چرخه رولت
۶۹	شکل (۵-۵) دو فریم متوالی دریافتی از دوربین
۶۹	شکل (۶-۵) حد آستانه بدست آمده برابر ۳۰ برای دو فریم متوالی شکل (۵-۵)
۷۱	شکل (۷-۵) قسمت الف: شبه کد استخراج ماسک شیء تصویر. قسمت ب: شبه کد استخراج تصویر پس زمینه نهایی

شکل (۸-۵) قسمت الف- فریم تصویر ترافیکی. قسمت ب- تصویر ماسک شیء ۷۱

حاصله برای فریم قسمت الف

شکل (۹-۵) قسمت الف- فریم تصویر ترافیکی. قسمت ب- تصویر پس زمینه موقت ۷۲

حاصله برای فریم قسمت الف

شکل (۱۰-۵) قسمت الف- فریم تصویر ترافیکی. قسمت ب- تصویر پس زمینه نهایی ۷۳

حاصله بدون در نظر گرفتن عامل ترکیب ثابت برای فریم قسمت الف

شکل (۱۱-۵) قسمت الف- فریم تصویر ترافیکی. قسمت ب- تصویر پس زمینه نهایی ۷۴

حاصله با در نظر گرفتن عامل ترکیب ثابت برای فریم قسمت الف

فصل ششم : نتیجه گیری و پیشنهادات ۷۵

شکل (۱-۶) چهار فریم ۱، ۵، ۱۰ و ۲۰م از ۲۰ فریم متوالی ۷۷

شکل (۲-۶) تصاویر ماسک های باینری ۷۷

شکل (۳-۶) پس زمینه های استخراجی موقت ۷۸

شکل (۴-۶) پس زمینه استخراجی نهایی با استفاده از پارامتر ترکیب ثابت ۷۸

شکل (۵-۶) نمودار مقدار خطا بر اساس حد آستانه های مختلف ۷۹

شکل (۶-۶) نمودار درصد خطا بر اساس حد آستانه های مختلف ۷۹

شکل (۷-۶) چند تصویر و پس زمینه بدست آمده جهت آنها پس از گذشت ۳۰۰ فریم ۸۱

شکل (۸-۶) چند تصویر و پس زمینه بدست آمده جهت آنها پس از گذشت ۳۰۰ فریم ۸۲

فصل اول

مقدمه

مقدمه:

افزایش روز افزون حجم ترافیک و مسایل جانبی آن در ارتباط با زندگی اجتماعی، لزوم ایجاد سیستمهای پیشرفته برای نظارت اتوماتیک بر ترافیک را مشهود می سازد. این سیستم ها می توانند در به نمایش درآوردن وضعیت جاری ترافیک، تعیین تصادفات، دنبال نمودن یک وسیله نقلیه خاص، کشف تخلفات رانندگی صورت پذیرفته و برنامه ریزی هرچه بهتر چراغهای راهنما سودمند باشند.

برای جمع آوری اطلاعات ترافیکی از شناسانگرهای¹ گوناگون هیدرولیکی، مغناطیسی، فیبر نوری و رادار می توان استفاده نمود. امروزه مهندسين ترافیک با توجه به نقایص و محدودیتهای موجود در انواع اطلاعات قابل کسب از طریق شناسانگرهای مرسوم ترافیکی به صورت گسترده ای به راهکار پردازش تصویر در ترافیک روی آورده اند. شناسانگرهای رایج ترافیکی قادر به اندازه گیری تنها پارامترهای محدود و مشخصی از ترافیک در نواحی محدودی می باشند، این در حالی است که مهندسين ترافیک تمایل به دریافت کلیه ویژگیهای ترافیکی در کلیه مناطق تحت بررسی را دارند[4][1].

در سیستم های نظارت تصویری ترافیک می توان گفت که مهمترین و اساسی ترین وظیفه تعیین اشیاء و وسایل نقلیه متحرک تصاویر می باشد. تعدادی از این سیستمهای نظارت تصویری بر اساس الگوریتم های پردازش تصویری بنا نهاده شده اند که اولین مرحله کاری آنها تعیین تغییرات در یک تصویر از طریق مقایسه آن با تصویر فریم قبل از آن می باشد و جهت این کار از الگوریتم های تفاضل بین فریمی استفاده می کنند. این الگوریتم ها نواحی بزرگتری از ناحیه متحرک حقیقی را به عنوان نواحی متحرک تشخیص می دهند و نمی توانند به درستی ناحیه متحرک واقعی را تعیین کنند.

---

¹ Sensor

سایر متدهای تشخیص تغییرات و تعیین اشیاء متحرک از الگوریتم هایی استفاده می کنند که تصویر جاری را از یک تصویر پس زمینه به منظور تعیین تغییرات، کم می نمایند. این سیستم ها نیازمند دسترسی به تصویر پس زمینه از موقعیت مورد بررسی می باشند، تصاویر پس زمینه در شرایط مختلف زمانی به سبب وجود تغییرات جوی، تغییرات نوری و تغییرات وسایل نقلیه پارک شده در کنار خیابانها مرتبا عوض می شوند. لذا لازم است تا مرتبا تصویر پس زمینه به روز رسانی شود. جهت به روز رسانی تصاویر پس زمینه الگوریتم های مختلفی مطرح می شود، آنچه مسلم است در تمامی این روشها تصویر پس زمینه جدید می تواند ترکیبی از تصویر تخمین زده شده به عنوان پس زمینه جدید و تصاویر پس زمینه قبلی باشد. این ترکیب در روشهای مختلف به نسبتهای مختلف انجام می شود؛ نسبت ترکیب می تواند نقش تعیین کننده ای در کیفیت تصویر پس زمینه به دست آمده داشته باشد. بنابراین بهینه سازی آن بسیار مفید خواهد بود. در این پروژه قصد داریم ضمن معرفی یک روش تکامل یافته تعیین پس زمینه تطبیقی، مقدار نسبت ترکیب را بهینه سازیم.

الگوریتم های ژنتیک¹ با ترکیب جمعیت مربوط به یک نسل، همواره سعی در بهینه سازی نسل را دارند. در این پروژه از الگوریتم های ژنتیک به منظور بهینه سازی پارامتر ترکیب تصاویر استفاده شده است.

الگوریتم ارائه شده بصورت نرم افزاری و در محیط آزمایشگاهی و با استفاده از داده های واقعی پیاده سازی و تست شده است. نرم افزارهای مورد نظر در این پروژه در محیط `visual c++` نوشته شده اند. تصاویر مورد بررسی مستقیما از محیط خیابان های شهر تهران و با استفاده از دوربینهای آنالوگ تهیه شده و فیلم مربوط به آنها در آزمایشگاه مورد استفاده قرار گرفته است.

---

¹ Genetic Algorithm

تصاویر پخش شده از یک دستگاه ویدئو با استفاده از یک کارت frame grabber با نرخ ۱۴ فریم در ثانیه خوانده شده و سعی شده است تا پس زمینه تطبیقی به موازات آن تهیه و پخش گردد .

پایان نامه حاضر مشتمل بر دو بخش مجزا است در بخش نخست به بررسی مباحث بنیادین و تئوریک در حیطه این فعالیت پرداخته شده است و در بخش بعد مباحث عملی و تجربی مطرح گردیده است. در بخش اول به طور خلاصه به معرفی کلی الگوریتم های ژنتیک پرداخته شده است در این میان مباحثی برگزیده و مطرح گردیده اند که مرتبط با ایده کلی پروژه بوده و در جایگاهی دیگر از این پایان نامه مورد استفاده و یا اشاره قرار گرفته اند. در فصل ۳ نگاهی گذرا به سیستم های نظارت ترافیکی خواهیم داشت و در فصل ۴ به اجمال فعالیت های دیگر انجام شده در استخراج پس زمینه تطبیقی مطرح گردیده است. فصل ۵ به تفصیل به تشریح الگوریتم پیشنهادی در این پروژه می پردازد. نتایج پیاده سازی و آزمون نرم افزار، نتیجه گیری و ارایه پیشنهاداتی جهت ارائه فعالیت نیز در فصل ۶ آورده شده است.

فصل دوم

سیستم های نظارت

خودکار ترافیکی

۱-۲ مقدمه

سیستمهای حمل و نقل هوشمند از انواع فن آوری از قبیل شبکه های کامپیوتری، روشهای پردازش اطلاعات، ارتباطات و سیستم های کنترلی بهره می گیرند که برای افزایش کارایی خطوط حمل و نقل موجود، کاهش ازدحام ترافیکی، کاهش هزینه های حمل و نقل، افزایش امنیت، تدارک سفرهای ساده و مطمئن و محافظت از محیط زیست طبیعی مورد استفاده قرار می گیرند [5].

کنترل و مدیریت ترافیک از جمله اصلی ترین وظایف سیستمهای هوشمند حمل و نقل می باشد؛ در کنار کلیه کاربردهایی که می توان برای یک سیستم کنترل و مدیریت ترافیک در نظر گرفت، دو مبحث عمده مطرح می باشد: یکی تحلیل کیفی وضعیت ترافیکی و دیگری دست یابی به اطلاعات کمی آن.

منظور از تحلیل کیفی تعیین وضعیت ترافیک و هدف اصلی آن به دست آوردن اطلاعاتی مشابه با استنباط یک پلیس راهنمایی از وضع ترافیک است؛ در واقع پلیس راهنمایی تعداد یا سرعت وسایل عبوری را اندازه گیری نمی کند، بلکه وضعیت ترافیک را به طور تقریبی به حالات سنگین، سبک، روان، تصادف، ازدحام و غیره تقسیم بندی می نماید [6].

در سیستم های اندازه گیری پارامترهای کمی ترافیک، هدف دستیابی به اطلاعات کمی ترافیک از قبیل تشخیص خودروها و شمارش تعداد آنها در شب و روز، اندازه گیری سرعت خودروها، اندازه گیری نرخ توزیع خودروها در چهار راه ها، اندازه گیری طول صفهایی که در پشت چراغ قرمز تشکیل می شود و چندین مورد دیگر می باشد [7].

هدف از اجرای این پروژه استخراج تصویر پس زمینه تطبیقی که قابلیت منطبق شدن با شرایط مختلف محیطی، نوری، جوئی و ساختاری تصویر را دارد، جهت سیستم های نظارت ترافیکی می باشد. لذا لازم دانستیم در قالب یک فصل مجزا در پایان نامه، به طور مختصر به معرفی سیستم های نظارت ترافیکی و کاربرد الگوریتم های پردازش تصویر و مهمتر از همه، اهمیت استخراج تصویر پس زمینه در آنها بپردازیم. فصل اخیر بدین منظور تهیه و تدوین گشته است.

۲-۲ جمع آوری اطلاعات ترافیکی

یکی از مهمترین عوامل دخیل در امر کنترل ترافیک، جمع آوری اطلاعات ترافیکی است. جمع آوری اطلاعات ترافیکی به روشهای مختلف صورت می پذیرد. از جمله دریافت کننده های اطلاعات ترافیکی می توان به حلقه های الکترومغناطیس، رادارها، سلولهای فتوالکتریک و اشعه مادون قرمز اشاره کرد.

در گذشته متداولترین روش استفاده از حلقه های الکترومغناطیسی بوده است. در کنار کاراییهای این روش، معایب عمده زیر را می توان برای آن برشمرد:

- هزینه نصب (نصب حلقه های مغناطیسی مستلزم کندن و مسدود نمودن جاده است).
- مشکلات مراقبت و نگهداری
- اطلاعات غیر دقیق و بعضا ناصحیح تحت شرایط مختلف ترافیکی

سیستمهای نظارت تصویری در سالهای اخیر به عنوان اصلی ترین روش جهت استخراج

اطلاعات ترافیکی مورد توجه قرار گرفته اند. مزایای چنین سیستمهایی عبارتند از [8] [5].

- مجموعه وسیعتری از اطلاعات توسط این شناسانگر قابل دریافت است؛ به عنوان نمونه علاوه بر اطلاعات رایج مانند تشخیص خودرو و سرعت خودرو، اطلاعاتی از قبیل دسته بندی خودروها، زمان سفر، تغییرات در مسیر خودروها، شتابهای سریع و یا ترمز کردنهای ناگهانی، طول صف در تقاطعات شهری، تصادف و یا ازدحام و سطوح مختلف ترافیکی از جمله مواردی هستند که به کمک سیستمهای نظارت تصویری قابل شناسایی می باشند.

- دوربینها دارای هزینه نصب بسیار کمتر از حلقه های مغناطیسی^۱ هستند .
در سالهای اخیر مهندسين ترافیک و کامپیوتر در جستجوی روشهایی برای نظارت تصویری خودکار ترافیک بوده اند، امروزه استفاده از روشهای پردازش تصویر جایگاه ویژه ای در روشهای نظارت ترافیکی خودکار یافته است [9]. پیشرفت در این حیطه با سه مشکل اساسی زیر روبه رو است:
۱. محدودیتهای فن آوری^۲ در مقابل نیاز به کاربردهای هم زمان .

به عنوان نمونه یک سیستم دیجیتالی شده با کیفیت تلویزیونی دارای ۵۱۲×۵۱۲ پیکسل و ۲۵۶ سطح خاکستری است، بنابراین در حالت ۳۰ فریم بر ثانیه اطلاعاتی معادل ۷۸۶۴۳۲۰ بایت بر ثانیه باید پردازش و منتقل شود که حتی با فن آوری امروزه نیز حجم بالایی از اطلاعات به حساب می آید.

۲. پیچیدگی الگوریتم های پردازش تصویر در مواجهه با مشکلاتی از جمله شرایط مختلف آب و هوایی، جوی، نوری و اشکال مختلف خودروها و نیز مشکلات عدم رعایت قوانین عادی ترافیک.

۳. هزینه راه اندازی بالا؛ هزینه اولیه سخت افزار مورد نیاز در سیستم های نظارت تصویری از جمله دوربین های ویدئویی و کامپیوترهای سریع بسیار سنگین است.

---

¹ Magnetic Loops

² Technology

دو مشکل نخست را می توان با استفاده از این قاعده که لزومی به پردازش کل تصویر با سرعت مذکور نمی باشد، تا حدودی کاهش داد ولی به طور کلی هنوز سیستم جامعی در این راستا تولید نشده است که بر کلیه مشکلات موجود غلبه کند. اعوجاج حاصل از پرسپکتیو، شرایط جوئی و آب و هوایی متغیر، سایه ها، انعکاس نورها، شکل متفاوت خودروها، زمان پردازش و غیره مواردی هستند که به نظر می رسد هر سیستمی تنها به حل قسمتی از آنها اکتفا کرده است [9].

۲-۳ سیستم های نظارت ترافیکی مبتنی بر پردازش تصویر

بطور کلی روش های پردازش تصویر در سیستم های نظارت تصویری، به سه روش مختلف در به انجام رساندن عمل نظارت تصویری می توانند ایفای نقش کنند. در روش نخست، به کمک الگوریتم های مختلف، سعی در شبیه سازی عملکرد حلقه های مغناطیسی خواهند داشت که این روش از قدرت بیشتری نسبت به سایر روشها برخوردار است. دسته دیگری از این سیستمها به کمک الگوریتم های پردازش تصویر، از طریق نظارت بر تک تک خطوط ترافیکی، به نظارت ترافیکی خواهند پرداخت و دسته آخر از طریق دنبال کردن خودروها به عمل نظارت تصویری کمک می کنند [10][1].

۲-۳-۱ سیستم های تحلیل گر ترافیک به روش شبیه سازی حلقه های مغناطیسی

در این قبیل سیستم ها، عمل استخراج اطلاعات از طریق پردازش مجموعه ای از پیکسل ها در مناطق مشخص و متفاوت درون تصویر انجام می پذیرد. در این روش اطلاعات از جمله تعداد وسائل نقلیه عبوری، سرعت متوسط وسایل نقلیه، میزان اشغال خطوط و طول خودرو قابل استخراج

می باشند. این اطلاعات، مشابه اطلاعاتی است که از طریق یک حلقه مغناطیسی و یا دو حلقه مغناطیسی نزدیک به هم قابل دستیابی می باشند.

از خصوصیات این سیستم ها می توان سرعت بالای آنها به سبب کمی محدوده مورد پردازش، عدم نیاز به وارد آوردن لطمات به سطح خیابانها مانند استفاده از روشهای مغناطیسی، عدم تأثیر پذیری از خراب شدن آسفالت خیابانها و... را نام برد.

از جمله این سیستم ها می توان به سیستم دانشگاه چایل^۱ برای اندازه گیری بلادرنگ پارامترهای ترافیکی [9]، سیستم دانشگاه علم و صنعت در نظارت کمی ترافی [7]، سیستم کیونگ پوک^۲ کره برای نظارت ترافیکی تحت اینترنت [11] و سیستم فتحی و سیال^۳ در تحلیل پارامترهای کمی ترافیک به کمک شبکه های عصبی [12] اشاره نمود.

۲-۳-۲ سیستم های تحلیل گر ترافیک به روش نظارت بر خطوط ترافیکی

در اینگونه سیستم ها، فرض بر این است که جریان ترافیکی در خطوط مختلف به صورت مستقل انجام می پذیرد، اگر چه تغییر خط در رانندگی را نیز به میزان قابل قبولی در نظر گرفته اند. الگوریتم های مزبور در صدد نظارت ترافیکی در امتداد یک خط می باشند و برای خیابانها و بزرگراههایی با بیش از یک خط، تکنیک مشابهی برای هر خط در نظر گرفته شده و به نوبت تکرار می شود [7].

از اینگونه سیستمها می توان به سیستم نظارت کیفی ترافیک با استفاده از شبکه عصبی تاخیر زمانی^۴ دانشگاه علم و صنعت [6]، سیستم دانشگاه صنعتی شریف [13]، سیستم Y. Iwasaki و همکارانش در اندازه گیری صوت موجود در تقاطعات برای کنترل سیگنالهای ترافیکی [14] و

---

¹ Chile

² Kyungpook

³ M. Y. Siyal

⁴ Time Delay Neural Network

سیستم دانشگاه علم و صنعت در اندازه گیری پارامترهای کیفی ترافیک با منطق فازی [15] اشاره نمود.

۲-۳-۳ سیستم های تحلیل گر ترافیک به روش دنبال کردن خودرو^۱

یکی از روشهای استخراج پارامترهای ترافیکی به کمک پردازش تصویر، بر اساس رد یابی بلادرنگ وسایل نقلیه است. سیستم های دنبال کننده خودرو، محل خودرو را در داخل صفحه تعیین و مسیر آن را از طریق دنباله ای از تصاویر پیدا می کنند. با استفاده از سیستمهای رد یابی خودرو می توان به پارامترهای مختلف مکانی و زمانی خودرو دست یافت و عملاً بسیاری از پارامترهای کیفی (تحلیل وضعیت ترافیک) و کمی (تعداد وسایل نقلیه عبوری) قابل محاسبه خواهند بود. برای رد یابی خودرو به اطلاعاتی درباره طبیعت جابجایی و حرکت خودروها و موقعیت هایی که می توانند در منطقه داشته باشند نیاز داریم. به دلیل سرعت محدود خودروها، هم از نظر فیزیکی و هم از نظر قانونی و نیز عدم تغییر ناگهانی در جهت حرکت خودروها، رد یابی آنها امکان پذیر است، ولی در اندازه گیری پارامترهای ترافیکی بر اساس رد یابی نیاز به حجم محاسباتی بالایی دارد و به تبع آن استفاده از این روش بسیار زمانبر خواهد بود.

چند نمونه از این سیستم ها عبارتند از سیستم پت^۲ از دانشگاه برکلی^۳ در بخش اندازه گیری پارامترهای ترافیکی به کمک تعقیب خودرو [16]، سیستم R.Cucchiara و همکارانش در مدیریت ترافیک [17]، سیستم Yong-kee Jung و همکارانش در استخراج پارامترهای ترافیکی به کمک تعقیب خودرو [18] و سیستم نظارت اتوماتیک ترافیک شهری دانشگاه امیرکبیر [44].

---

¹ Vehicle Tracking

² Path

³ Berekly

در سیستمهای مطرح شده در دسته اول، شاید نتوان به جهت کوچک بودن محدوده مورد بررسی به کل شیء متحرک دست یافت، اما سعی بر این است که با دستیابی به نقاط تغییر یافته در آن محدوده و در حریمهای متوالی بوجود میزان حرکت پی برد. در سیستم های دسته دوم و سوم وسایل نقلیه متحرک مستقیماً مورد جستجو قرار می گیرند. جهت دست یابی به وجود حرکت در هر شیء و تصویر دریافتی، پیکسل های متحرک در آن دو روش اساسی وجود دارد: در روش اول از تفاضل فریمهای متوالی پی به وجود حرکت میبریم و در روش دوم از اختلاف تصویر با پس زمینه به این مهم دست می یابیم. در این ارتباط در فصلهای آتی به بررسی بیشتری خواهیم پرداخت. در مجموع در تمامی سه روش مطرح جهت نظارت بر ترافیک می توان از تصویر پس زمینه به منظور دست یابی به اطلاعات مورد نیاز استفاده نمود و این اهمیت موضوع مورد بررسی در این پروژه را خاطر نشان می نماید.

۲-۴ ساختار یک سیستم کنترل ترافیک

همانطور که در شکل (۲-۱) آمده است یک سیستم کنترل ترافیک به کمک پردازش تصویر از

بخش های زیر تشکیل شده است :

- دروبین جهت تهیه تصاویر ویدئویی
- مبدل آنالوگ به دیجیتال
- سیستم پردازشگر تصویر روی تصاویر دریافتی